

Az új szív ígérete

Suhai György

2009.03.10.

Mózes, a pusztai vándorlás végén, az Ígélet földjének kapujánál állva a következő szavakkal summázza a pusztai vándorlás 40 évét prédikációja bevezetőjében:

5 Móz 1:30 Az úr, a ti Istenetek, a ki elöttetek megy, ô hadakozik ti érettetek mind a szerint, a mint cselekedett vala veletek Égyiptomban a ti szemeitek előtt;³¹ És a pusztában, a hol láttad, hogy úgy hordozott téged az úr, a te Istened, a miképen hordozza az ember az ô fiát, mind az egész úton, a melyen jártatok, míg jutátok e helyre.³² **Mindazáltal nem hívétek az úrnak, a ti Isteneteknek,**³³ A ki elöttetek jár vala az úton, hogy helyet szemeljen ki néktek, a hol táboroztatok, éjjel tűzben, hogy megmutassa néktek az utat, a melyen járjatok, és felhőben nappal.

Majd nem sokkal később, Isten titkaiba enged egy rövid bepillantást, amikor elárulja népének hitetlenségük valódi okát:

5 Móz 29:2 És előhivatá Mózes az egész Izráelt, és monda nékik: Ti láttátok mind azt, a mit szemeitek előtt cselekedett az úr Égyiptom földén a Faraóval és minden ô szolgájával, és egész földével:³ A nagy kísértéseket, a melyeket láttak a te szemeid, a jeleket és ama nagy csudákat.⁴ **De nem adott az úr néktek szívet, hogy jól értsetek,** szemeket, hogy lássatok, és füleket, hogy halljatok, mind e mai napig.

Erre utal vissza a zsoltáros is:

Zsolt 78:8 Hogy ne legyenek olyanok, mint apáik: szilaj és makacs nemzedék, olyan nemzedék, **a melynek szíve nem volt szilárd,** és lelke sem volt hű Isten iránt. (vö. 78:37 és az egész zsoltár!)

Zsolt 81:11-12 (81:12) De nem hallgatott népem az én szómra, és Izráel nem engedelmeskedett nékem.¹² (81:13) **Ott hagytam azért ôk szívöknek keménységében,** hogy járjanak a magok tanácsa szerint. (vö. Rm 1:21-24)

Vagyis, hiába volt minden csoda, amit láttak Égyiptomban, hiába élték át Isten csodálatos gondoskodását a pusztában, hiába hallották hangját és érzékelték az ô jelenlétét felhő és tűzoszlop formájában, nem tudtak hinni Istenben, nem tudtak engedelmeskedni Neki, mert *nem volt értő szívük, halló fülük, sem látó szemük, amelyeket egyedül Isten képes adni az embernek* (ld. Péld 20:12). Felette nagy titok ez! A Fáraó esete ugyanezt az isteni szuverenitást illusztrálta Isten népe számára. Neki is alapból, az ô teremtettségi állapotából kifolyólag (ld. lent), kemény volt a szíve és ezért nem engedett Istennek, nem akart és nem is tudott hinni benne. Isten csupán rákeményített a Fáraó amúgy is kemény szívére és ezért végérvényesen utolérte ôk a pusztulás. A Fáraó esete elrettentő példa kellett, hogy legyen a pusztában vándorló nép számára. Tuljdonképpen Mózes arra utal az 5 Móz 29-ben, hogy Izrael népe sem különbözik a Fáraótól, az ô szívbeli állapotukat illetően. Ugyanolyan kemény, érzéketlen szívük van, mint a Fáraónak. Ez derült ki a pusztai vándorlás során. Ők is, csakúgy mint a Fáraó vagy bárki más, teljesen Isten kegyelmére vannak utalva egy értő szív tekintetében. Hiszen, mint ahogy Mózes azt már korábban tudtukra adta (1 Móz 6:5), a bűneset következtében az ember szíve gonosszá vált és azóta minden ember ilyen gonosz, kemény, Isten Szavára érzéketlen szívvel születik erre a világra. Ez a szomorú diagnózis.

1 Móz 6:5 És látá az úr, hogy megsokasult az ember gonoszsága a földön, és hogy **szíve gondolatának minden alkotása szüntelen csak gonosz** (vö. 8:21, Rm 3:9-18)

Ugyanerről olvasunk Jeremiásnál is:

Jer 17:9-10 **Csalárdabb a szív mindennél, és gonosz az;** kicsoda ismerhetné azt? ¹⁰ Én, az úr vagyok az, a ki a szívet fürkészem és a veséket vizsgálom, hogy megfizessen kinek-kinek az ő útai szerint és cselekedeteinek gyümölcse szerint.

Ez tehát minden emberre, kivétel nélkül igaz. Ezért mondhatja később Mózes az Isten választott népének, hogy ez alól a diagnózis alól ők sem mentesek és ha Isten meg nem könyörül rajtuk és új szívet nem ad nekik, akkor ugyanúgy el fognak pusztulni, mint az özönvíz előtt élők vagy mint a Fáraó (5 Móz 29:4).

A Szentírás nem hagy kétséget a felől, hogy Isten mindenkinél jobban ismeri az ember szívét:

1 Kr 28:9 mert az úr minden szívbe belát és minden emberi gondolatot jól ért.

Zsolt 44:21 Nemde kifürkészte volna ezt Isten? **Mert ő jól ismeri a szívnek titkait.**

Péld 15:11 A sír és a pokol az úr előtt vannak; **mennyivel inkább az emberek szíve.**

Péld 17:3 Az olvasztótégely az ezüst számára van, és a kemencze az aranyéra; **a szívek vizsgálója pedig az úr.** (vö. Péld 21:2)

Jer 11:20 És oh Seregek Ura, igaz bíró, **veséknek és szívnek vizsgálója.**

Jer 17:10 **Én, az úr vagyok az, a ki a szívet fürkészem és a veséket vizsgálom,** hogy megfizessen kinek-kinek az ő útai szerint és cselekedeteinek gyümölcse szerint.

Tudjuk azt is azonban, hogy noha végtelenül gonosz és csalárd az emberi szív, Isten mégis szuverén Úr az ember szíve felett és azt tesz vele amit akar és úgy változtatja meg azt, ahogy neki tetszik:

Péld 21:1 Mint a vizeknek folyásai, **olyan a királynak szíve az úrnak kezében, valahová akarja, oda hajtja azt!**

Ha akarja meglágyítja azt:

Ezsd 6:22 mert megvidámította vala őket az úr, **hozzájok hajtván az Assiriabeli király szívét,** hogy erősítse kezöket az Istennek, Izráel Istenének háza építésében. (vö 7:27)

Ha akarja, megkeményíti (mint például a Fáraó esetében):

Ex 4:21 És monda az úr Mózesnek: Mikor elindulsz, hogy visszatérj Égyiptomba meglásd, hogy mindazokat a csudákat véghez vidd a Faraó előtt, melyeket kezedbe adtam; **én pedig megkeményítem az ő szívét,** és nem bocsátja el a népet. (vö. 7:3; 10:1)

Józs 11:20 Mert az úrtól volt azt, **hogy megkeményítvén szíveiket,** haddal menjenek Izráel ellen, hogy eltörölje őket; hogy ne legyen nekik irgalom, hanem hogy elpusztítsa őket, a mint megparancsolta vala az úr Mózesnek.

5 Móz 2:30 De nem akarta Szihon, Hesbon királya, hogy átmenjünk ő rajta, mert megkeményítette volt az úr, a te Istened az ő lelkét, és engedetlenne tette az ő szívét, hogy a te kezedbe adja őt, a mint nyilván van e mai napon.

Ézs 63:17 Miért engedel eltévelyedni minket útaidról, oh Uram! **miért keményítéd meg szívünket, hogy ne féljünk tégedet?**

A fentiekből láthatjuk azt is, hogy a már amúgy is kemény emberi szív megkeményítése Isten ítéletének része. Ez volt Ézsaiás küldetésének a célja:

Ézs 6:9-10 És monda: Menj, és mondd ezt e népnek: Hallván halljatok és ne értsetek, s látván lássatok és ne ismerjete; ¹⁰ **Kövéritsd meg e nép szívét,** és füleit dugd be, és szemeit kend be: ne lásson szemeivel, ne halljon füleivel, ne értsen szívével, **hogy meg ne térjen, és meg ne gyógyuljon.**

Jeremiás idejében is hasonló lelkiállapotban volt a nép:

Jer 5:21, 23 Halljátok csak, te bolond és esztelen nép, a kiknek szemeik vannak, de nem látnak; füleik vannak, de nem hallanak!... ²³ De ennek a népnek **szilaj és daczos szíve van;** elhajlottak és elmentek;

Ezékiel idejében, tehát a fogság kezdetén, sem volt különböző a helyzet:

Ez 2:4 A kemény orczájú fiakhoz és **makacs szívűekhez** küldelek téged

Ez 3:7 De az Izráel háza nem akar téged hallgatni, mert nem akarnak engem hallgatni, mert **az egész Izráel háza kemény homlokú és megátalkodott szívű.**

Még ennél is szomorúbb, hogy Jézus idejére sem változott semmit a nép lelkiállapota. Jézus a fenti ézsaiási Igét idézi az ő hallgatóságára, Jeruzsálem vallási vezetőire és előljáróira alkalmazva a Magvető példázatnak magyarázatakor, amikor felfedi tanítványai számára annak titkát, hogy miért van az, hogy némelyek hallgatnak az ő beszédére és hisznek Benne, mások pedig makacsul ellenállnak neki:

Mt 13:13-15 Azért szólok velök példázatokban, mert látván nem látnak, és hallván nem hallanak, sem nem értenek. ¹⁴ És beteljesedék rajtok Éσαιás jövendölése, a mely ezt mondja: Hallván halljatok, és ne értsetek; és látván lássatok, és ne ismerjete: ¹⁵ Mert **megkövéredett e népnek szíve,** és füleikkel nehezen hallottak, és szemeiket behunyták; hogy valami módon ne lássanak szemeikkel, és ne halljanak füleikkel, **és ne értsenek szívükkal,** és meg ne térjenek, és meg ne gyógyítsam őket. (vö. Jn 12:37-40)

István is nyíltan szembesíti vallatóit szívük keménységével bizonyágtételében, akik Krisztus halála és feltámadása, azaz a világ legnagyobb csodája után sem hajlandóak hinni Jézusban:

ApCsel 7:51 **Kemény nyakú és körülmetéletlen szívű és fülű emberek,** ti mindenkor a Szent Léleknek ellene igyekeztetek, mint atyáitok, ti azonképen.

És ez a diagnózis mindmáig érvényes a zsidóság Jézushoz és az evangéliumhoz való hozzáállását illetően (Rm 11:7-8). Ezzel a diagnózissal zárul Pál missziói tevékenysége is (ApCsel 28:25-28).

Illés tudja nagyon jól, hogy egyedül Isten képes változtatni népe szívének állapotán. Nem véletlenül kiált Istenhez a nép szívének megváltoztatásáért:

1 Kir 18:37 Hallgass meg engem, Uram, hallgass meg engem, hogy tudja meg e nép, hogy te, az úr vagy az Isten, és **te fordítod vissza az ő szívöket!**

Szívátültetésre van tehát szüksége minden embernek, hogy elkerülje a hitetlensége miatt rá váró biztos pusztulást. A jó hír, más néven evangélium az, hogy Isten pontosan ezt a szív cserét, más szóval a szív körülmetélését ígéri meg népének a (babiloni) fogságból való szabadulást követően:

5 Móz 30:5 És elhoz téged az úr, a te Istened a földre, a melyet bírták a te atyáid, és bírn fogod azt; és jól tesz veled, és inkább megsokasít téged, mint a te atyáidat.⁶ **És körülmetéli az úr, a te Istened a te szívedet,** és a te magodnak szívét, hogy szeressed az Urat, a te Istenedet teljes szívedből és teljes lelkedből, hogy élj.

Isten azért adja a fogságot, hogy népének kemény szíve végre összetörjön az átélt nyomorúság hatására:

3 Móz 26:40-41 Akkor megvallják az ő hamisságukat, és atyáiknak hamisságát az ő hűtelenségökben, a melylyel hűtelenkedtek ellenem, és hogy mivel ellenemre jártak.⁴¹ Bizony én is ellenőkre járok, és beviszem őket az ő ellenségeik földjére; **akkor talán megalázódik az ő körülmetéletlen szívök,**

Sajnos erre a szívbeli változásra nem kerül sor még a 70 éves babiloni fogságban sem (vö. Zak 7:5; Dan 9:7). Ezért a nép visszatér ugyan földjére, azonban az Úrhoz való teljes szívbeli megtérésre még várni kell, méghozzá 70x7 évet (ld. Dán 9:24). Isten azonban előre megígéri, hogy ő maga fogja körülmetélni népe szívét a fogság után, ezzel biztosítva a valódi megtérés lelki feltételeit.

Amikor pedig majd Isten maga fogja körülmetélni népe szívét, akkor annak az lesz az eredménye, hogy a nép végre képessé válik az Isten iránti engedelmességre:

5 Móz 30:8 Te meg fogsz téni, és hallgatni fogsz az Úr szavára, és teljesíteni fogod minden parancsolatát, a melyeket én e mai napon parancsolok néked.

Erről beszél Ezékiel is:

Ez 6:8 De maradékot hagyok, hogy legyenek közületek, a kik megmenekedtek a fegyvertől a pogányok közt, mikor szétszórattok a tartományokban.⁹ Akkor megemlékeznek én rólam menekültjeitek a pogányok közt, kik közé fogságba vitetének, **mert megtörtem parázna szívöket, mely tőlem elszakadt,** és bálványaikkal paráználkodó szemeiket, és megundorodnak önmagok előtt a gonoszságokért, melyeket cselekedtek minden útálatosságuk szerint;¹⁰ És megismerik, hogy én vagyok az úr: nem hiába mondtam, hogy megcselekszem velök e gonoszt.

Amikor erre a szívből történő megtérésre sor kerül, akkor majd újra örvendezni fog Isten az ő népének:

5 Móz 30:9 És bővölködővé tesz téged az úr, a te Istened kezeidnek minden munkájában, a te méhednek gyümölcsében, a te barmodnak gyümölcsében és a te földednek gyümölcsében, a te jódra. Mert hozzád fordul az úr **és öröme lesz benned a te jódra, a miképen öröme volt a te atyáidban.**¹⁰ Hogyha hallgatsz az úrnak, a te Istenednek szavára, megtartván az ő parancsolatait és rendeléseit, a melyek meg vannak írva e törvénykönyvben, és **ha teljes szívedből és teljes lelkedből megtérsz az úrhoz, a te Istenedhez.**

Ennek kezdeti, ám messze nem végső beteljesedéséről olvasunk a Neh 8-ban, amikor az egész nép megszorodik és keserves sírásra fakad bűne miatt. Nehémiás a következő szavakkal vigasztalja a bűnei miatt bánkódó népet, a fenti mózesi ígérettel összhangban:

Neh 8:10 És ő mondá nékik: Menjetek, egyetek kövért és igyatok édest és küldjetez belöle részt annak, a kinek semmi nem készített, mert szent e nap a mi Urunknak, és ne bánkódjatek, mert **az úrnak öröme a ti erősségtez.**

Ennek az ígéretnek végső beteljesését vetíti előre Zofóniás, vagyis azt a teljes, elvehetetlen, kimondhatatlan örömet, amellyel Isten fog örülni az ő bűneitől megtisztított népének:

Zof 3:17 Az úr, a te Istened közötted van; erős ő, megtart; **örül te rajtad örömmel**, hallgat az ő szerelmében, **énekléssel örvendez néked.**

Mózes tehát egyfelől megrója a népet hitelenségük miatt és hogy nem “szolgáltad az Urat, a te Istenedet **örömmel és jó szívvél**, mindennel bővölködvén” (5 Móz 28:47), másfelől megmondja nekik nyíltan, hogy azért nem tudtak Neki engedelmeskedni, mert nem adott még nekik az Úr új szívet! A fogság az ő kitaró engedetlenségük és hűtlenségük miatt fog eljönni rájuk, Isten ítéleteként (Deut 29:24-28). A fogságból való szabadulás feltétele az lesz, hogy a nép teljes szívéből visszatér az Úrhoz (30:1-3), ami pedig majd akkor fog bekövetkezni, amikor az Úr szuverén módon megoldja a szív problémát és körülmetéli népe tagjainak szívét az ő nagy kegyelméből. Tehát Mózes tanítása szerint Isten megtérést *és tökéletes, szívbeli, örömmel történő* engedelmisséget vár el az ő népétől, de ugyanakkor egyedül Ő az, aki erre képessé is tudja tenni azt és ezért az egyetlen dolog, amit a nép tehet, hogy az Úrhoz kiált, és kéri, hogy könyörüljön meg rajtuk és ajándékozzon nekik egy új szívet. Sajnos, azt látjuk, hogy a nép később sem jutott el erre a következtetésre.

Nem véletlenül teszi hozzá mindehhez Mózes a fent idézett 5 Móz 29. rész végén található figyelmeztetést:

5 Móz 29:29 A titkok az úréi, a mi Istenukéi; a kinyilatkoztatott dolgok pedig miénk és a mi fiainké mind örökké, hogy e törvénynek minden ígését beteljesítsük.

Hogy kinek, mikor és miért ad az Úr új szívet, az teljesen az Úr titka. Mi ne azzal törődünk. A mi dolgunk, hogy másokat megtérésre hívjunk és hogy mi magunk is megtérjünk Őhöz és engedelmeskedjünk kijelentett akaratának örömmel és jó szívvél.

Isten mindig is szívből fakadó engedelmisséget várt el népétől:

5 Móz 6:6 És ez ígék, a melyeket e mai napon parancsolok néked, **legyenek a te szívedben.**

Néhány fejezettel később Mózes a szívük körülmetélésére szólítja fel a népet:

5 Móz 10:16 Metéljétez azért körül a ti szívetek előbőrét, és ne legyetez ezután keménynyakúak;

A későbbi próféták ugyanerre szólítják fel a népet:

Jer 4:4 Metéljétez magatokat körül az úrnak, és távolítsátok el szívetek előbőreit, Júda férfiai és Jeruzsálem lakosai, hogy fel ne gyúladjon az én haragom, mint a tűz, és olthatatlanul ne égjen a ti cselekedeteitez gonoszsága miatt.

Mert az tartozik igazán Isten népéhez, akinek a szíve is körül van metélve:

Rm 2:29 Hanem az a zsidó, a ki belsőképen az; **és a szívének lélekben**, nem betű szerint **való körülmetélése az igazi körülmetélkedés**; a melynek dicsérete nem emberektől, hanem Istentől van.

A Szentírásban tehát egyszerre kell szem előtt tartanunk az új szívről szóló tanításnak mind a két oldalát. Isten egyfelől szívből jövő hitet és engedelmisséget vár el az ő szövetséges népétől, másfelől azt is megmondja, hogy egyedül Ő képes biztosítani ennek feltételeit. A Jeremiás által megígért “új szövetség” által pontosan ezt ígéri meg Isten az ő népének, hogy Ő maga fogja megoldani ezt a szívprobléma:

Jer 24:6 És őket szemmel tartom az ő javokra, és visszahozom e földre, és megépítem és el nem rontom, és beplántálom és ki nem szaggatom.⁷ **És szívet adok nekik, hogy megismerjenek engemet**, hogy én vagyok az úr, és ők én népemmé lesznek, én pedig Istenökké leszek, mert teljes szívből megtérnek hozzám. (ugyanazokat a szavakat használja, mint az 5 Móz 29:3!)

Néhány fejezettel később más szavakkal mondja el Jeremiás ugyanezt az ígéretet és itt használja először a Szentírás az “új szövetség” kifejezést:

Jer 31:31 Imé, eljönnek a napok, azt mondja az úr, **és új szövetséget kötök az Izráel házával és a Júda házával.**³² **Nem ama szövetség szerint**, a melyet az ő atyáikkal kötöttem az napon, a melyen kézen fogtam őket, hogy kihozzam őket Egyiptom földéből, de **a kik megrontották az én szövetségemet**, noha én férjök maradtam, azt mondja az úr.³³ Hanem ez lesz a szövetség, a melyet e napok után az Izráel házával kötök, azt mondja az úr: **Törvényemet az ő belsejökbe helyezem, és az ő szívébe írom be**, és Istenökké leszek, ők pedig népemmé lesznek.³⁴ És nem tanítja többé senki az ő felebarátját, és senki az ő atyjafiát, mondván: Ismerjétek meg az Urat, mert ők mindnyájan megismernek engem, kicsinytől fogva nagyig, azt mondja az úr, mert megbocsátom az ő bűneiket, és vétkeikről többé meg nem emlékezem.

Érdekes, hogy Mózes már a kezdetek kezdetén azt mondja a népnek, hogy bizonyos értelemben a törvény *már* a szívükben van:

5 Móz 30:14 Sőt felette közel van hozzád ez íge [a törvény szavai]; a te szádban **és szívedben van**, hogy teljesítsed azt.

Holott néhány verssel korábban épp azt ecsetelte, hogy nem volt még a népnek értő szíve (5 Móz 29:3; 30:6). Tehát úgy tűnik, hogy noha a törvény ott volt hozzájuk nagyon közel, “a te szádban és szívedben,” mégis mivel nem volt még új szívük, nem tudtak engedelmeskedni annak.

Úgy tűnik, erről beszél a fenti két jeremiási Ige is, t.i. hogy két dologra van szüksége a népnek ahhoz, hogy ez a szívbeli engedelmisség megvalósuljon: egy új, körülmetélt szívre és arra, hogy Isten az ő törvényét beleírja ebbe az új szívbe.

Mert mit mond Jeremiás, mi volt a baj a régi (Mózesi) szövetséggel? Az, hogy nem bírták megtartani (Jer 31:32). Nem a szövetséggel volt tehát baj, hiszen az tökéletes volt, hanem a szubjektív, emberi oldallal. Isten népe nem volt képes szívből engedelmeskedni a szövetség előírásainak. Isten pedig azt ígéri meg az ő népének, hogy az új szövetség által orvosolni fogja ezt az emberi problémát. Tehát nem a szövetséget törli el, hanem képessé teszi népét a szívbeli engedelmisségre az által, hogy új szívet ad nekik és a szívükbe írja a törvényét. Vagyis, nem egy

külső kényszer, elvárás lesz csupán Isten törvénye, hanem a szövetséges nép tagjainak “szívügye.”

Mi már tudjuk, hogy Mózes, a szív körülmetéléséről szóló prófécijája valóban a fogság után (Deut 30:6), a Krisztus által kötött “új szövetségben” teljesedett be. Ebben az új szövetségi időszakban élünk mi is. Ezt fejti ki és magyarázza részletesen a Zsidókhoz írt levél szerzője (ld. 8:11; 9:9, 14, 15; 10:1, 14-16, 21, 22).

Erről a fogság utáni szívcsereéről beszél máshol is Jeremiás:

Jer 32:39 És adok nékik egy szívet és egy utat, **hogy mindenkor engem féljenek**, hogy jól legyen dolguk, nékik és az ő fiaiknak ő utánok.⁴⁰ És örökkévaló szövetséget kötök velök, hogy nem fordulok el tőlök és a velök való jótéteménytől, és **az én félelmemet adom az ő szívökbe, hogy el ne távozzanak tőlem.**

Ugyanezt a gondolatot fejti ki Ezékiel is, aki a szívcsereét az új lélekkel való betöltekezéssel kapcsolja össze:

Ez 11:19 És adok nékik **egy szívet, és új lelket adok belétek, és eltávolítom a kőszívet az ő testökből, és adok nékik hússzívet;**²⁰ Hogy az én végzéseimben járjanak és rendeléseimet megőrizték és cselekedjék azokat, és legyenek nékem népem és én leszek nékik Istenök.²¹ De a kiknek szívök az ő fertelmességeik és útálatosságai szíve szerint jár, azoknak útját fejkökhöz verem, mondja az úr Isten.

Az új lélek utalhat új lelkületre is, de méginkább Isten Lelkére vagyis a Lélektől való születésre (más néven újjászületés), ahogy azt maga Ezékiel is világossá teszi számunkra:

Ez 36:24-28 És fölveszlek titeket a pogányok közül, s egybegyűjtelek titeket minden tartományból, és beviszlek titeket a ti földetekre.²⁵ És hintek reátok tiszta vizet, hogy megtisztuljatok, minden tisztátalanságtoktól és minden bálványaitoktól megtisztítlak titeket.²⁶ **És adok néktek új szívet és új lelket adok belétek, és elveszem a kőszívet testetekből, és adok néktek hússzívet.**²⁷ **És az én lelkemet adom belétek, és azt cselekszem, hogy az én parancsolatomban járjatok és az én törvényeimet megőriztétek és betöltsetek.**²⁸ És laktok azon a földön, melyet adtam atyáitoknak, és lesztek nékem népem s én leszek néktek Istenetek.

Ezt a belső, lelki megújulást, azaz a lelki halálból való életrekelést illusztrálja a halott csontok megelevenedése az Ez 37-ben!

Ahogy fentebb is láttuk, Isten egyfelől megígéri, hogy Ő maga fogja megadni népének az új szívet és az új lelket, másfelől pedig megparancsolja nekik, hogy ők szerezzék meg maguknak ezeket, hogy meg ne haljanak és végképp el ne pusztuljanak (és ez csak egyike hitünk nagy paradoxonjainak):

Ez 18:31-32 Vessétek el magatoktól minden vétkeiteket, melyekkel vétkezettetek, és **szerezsetek magatoknak új szívet és új lelket!** Miért halnátok meg, oh Izráel háza!?³² Mert nem gyönyörködöm a meghaló halálában, ezt mondja az úr Isten. Térjete meg azért és éljete!

Ezt a nagyon lényeges ÓSZ-i tanítást veszi elő Jézus a Nikodémussal való beszélgetése során, amikor az újjászületés szükségességéről beszél. Azt mondja, hogy mindenkinek szüksége van az újjászületésre ahhoz, hogy bekerülhessen az Isten országába, ugyanakkor azt sem rejti véka alá, hogy az újjászületést egyedül Isten tudja elvégezni mindenkiben:

Jn 3:3 Felele Jézus és monda néki: Bizony, bizony mondom néked: ha valaki **újonnan nem születik**, nem láthatja az Isten országát.

Majd Jézus tovább pontosítja, hogy mit ért ő újjászületés alatt:

Jn 3:5-7 Bizony, bizony mondom néked: Ha valaki **nem születik víztől és Lélektől**, nem mehet be az Isten országába. ⁶ A mi testtől született, test az; és a mi Lélektől született, lélek az. ⁷ Ne csodáld, hogy azt mondom néked: Szükség néktek újonnan születnetek.

Jézus itt a fent idézett ezékieli próféciára utal (Ez 36:25-27).¹ Majd pedig ugyanarról a titokról beszél Jézus, amiről Mózes is beszélt az ÓSZ-ben, hogy tudni illik Isten maga dönti el, hogy kit és mikor szül újjá:

Jn 3:8 **A szél fú, a hová akar₁**, és annak zúgását hallod, de nem tudod honnan jö és hová megy: így van mindenki, a ki Lélektől született.

Tehát Jézus ugyanazt mondja mint Mózes: csak az mehet be az Isten országába, vagyis csak az láthatja meg, foghatja föl, értheti meg az Isten országát, aki újjászületik, vagyis, akit Isten betölt az Ő Lelkével.

Erre a belső "lélekváltásra" vagy szívcsérére volt szüksége Isten népének az ÓSZ-ben és erre a "lélekváltásra" és szívcsérére van szüksége ma is mindenkinek ahhoz, hogy Isten országának állampolgára lehessen. De ezt, csakúgy mint az ÓSZ-ben, ma is egyedül Isten kegyelme adhatja meg az embernek, csak Isten Lelke tehet képessé bennünket arra, hogy megtérjünk, higgyünk és engedelmeskedjünk Neki "örömmel és jó szívvel" (5 Móz 28:47).

Jézus erről a titokról beszél tanítványainak a Magvető példázatának magyarázatában is, amikor azt mondja:

Mt 13:11 **Mert néktek megadatott, hogy érthessétek a mennyek országának titkait**, ezeknek pedig nem adatott meg.

Majd így folytatja:

Mt 13:12 ¹² Mert a kinek van, annak adatik, és bővülködik; de a kinek nincs, az is elvétetik tőle, a mije van.

Vagyis akinek van füle a hallásra (Mt 13:9), annak megadatik, hogy értse az Isten országának a titkait, azaz az meg fogja látni az Isten országát. Ennek pedig az lesz az eredménye, hogy rengeteg jó gyümölcsöt fog teremni. Akinek pedig nem adatik meg, hogy értse az Isten országának titkait, az soha nem fog megtérni és soha nem fog üdvözülni.

Ez egy botrányos tanítás, mégsem hallgatja el előlünk Jézus, sőt még nyiltabban beszél minderről a János evangéliumában:

Jn 6:44 **Senki sem jöhet** én hozzám, hanemha az Atya vonja azt

Azaz, *senki sem képes* Jézusban hinni (a bűneset utáni reménytelen szívbeli állapotának köszönhetően), senki sem képes megtérni, csak akit az Atya vonz Óhoz.

---

¹ Ezt a próféciát bizony nagyon jól kellett volna ismernie Nikodémusnak is. Ezért csodálkozik el Jézus Nikodémus tudatlanságán (Jn 3:10).

Mi volt erre a tanításra a sokaság reakciója?

Jn 6:60-61 ⁶⁰ Sokan azért, a kik hallák ezeket az ő tanítványai közül, mondának: Kemény beszéd ez; ki hallgathatja őt? ⁶¹ Tudván pedig Jézus ő magában, hogy e miatt zúgolódnak az ő tanítványai, monda nékik: Titeket ez megbotránkoztat?

Majd ahelyett, hogy tompítaná tanítása élet, a Lélek mindent felülmúló szerepét hangsúlyozza az emberek újjászületésében és megtérésre jutásában:

Jn 6:63 **A lélek az, a mi megelevenít,** a test nem használ semmit: a beszédek, a melyeket én szólok néktek, lélek és élet.

Azaz semmilyen emberi erőfeszítés sem eredményez valódi hitet. Csakis és egyedül Isten Lelkének különös, természetfölötti beavatkozásának köszönheti bárki is azt, ha élő hit ébred szívében. Ld. ugyanennek hangsúlyozását a Nikodémussal folytatott beszélgetésben (Jn 3:6).

Miért képes hinni valaki Jézusban és miért nem?

Jn 6:64 De vannak némelyek közöttetek, a kik nem hisznek. Mert eleitől fogva tudta Jézus, kik azok, a kik nem hisznek, és ki az, a ki elárulja őt. ⁶⁵ És monda: Azért mondtam néktek, hogy **senki sem jöhet én hozzám, hanemha az én Atyámtól van megadva néki.**

Ezt tanítja Pál is:

Filippi 1:29 Mert néktek adatott a kegyelem a Krisztusért, nemcsak **hogy higgyetek Ő benne,** hanem hogy szenvedjete is Ő érette. (Vö. Ef 2:8)

És:

2 Kor 4:6 Mert az Isten, a ki szólt: setétségből világosság ragyogjon, **ő gyújtott világosságot a mi szívünkben** az Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arcán való világoltatása végett.

Illetve:

ApCsel 11:18 Eszerint hát a pogányoknak is **adott az Isten megtérést** az életre!

Ennek a kegyelemnek a megnyilvánulását látjuk Lídia esetében is:

ApCsel 16:14 És egy Lidia nevű, Thiatira városbeli bíborárú asszony, ki féli vala az Istent, hallgata reánk. **Ennek az úr megnyitá szívét, hogy figyelmezzon** azokra, a miket Pál mond vala.

Mi volt erre a botrányos tanításra Jézus tanítványainak a reakciója?

Jn 6:66 Ettől fogva sokan visszavonulának az ő tanítványai közül és nem járnak vala többé ő vele.

Ennek ellenére Jézus továbbra is ugyanezt a botrányos igazságot hangsúlyozza a Jó Pásztor példázatában:

Jn 10:26-28 De ti nem hisztek, mert ti nem az én juhaim közül vagytok. A mint megmondtam néktek: ²⁷ Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem: ²⁸ És én

örök életet adok nékik; és soha örökké el nem vesznek, és senki ki nem ragadja őket az én kezemből.

Figyeljük csak, hogyan fogalmaz Jézus. Nem azt mondja, hogy *attól válik* valaki Jézus juhává, hogy ha hisz, hanem azt, hogy *arról lehet felismerni* Jézus juhait, hogy hisznek és hallgatnak az Ő szavára és követik Őt. Aki nem juh (hanem kecske, akiket majd az utolsó ítéletkor különválaszt az ő juhaitól), vagyis, akinek nem adatott meg az Atyától, hogy higgyen, vagyis akinek nem adatott új érző/értő szív, az soha nem fog megtérni, akármennyi csodát lásson is és akármennyi Igét halljon is. Jézus juhait, vagyis Isten választottait pedig az igehirdetés, a Jézusról szóló bizonyágtétel fogja előhívni és életre kelteni. Erről olvasunk az ApCsel 13:48:

ApCsel 13:48 A pogányok pedig ezeket hallván, örvendezének, és magasztalják vala az úrnak igéjét; és **akik csak örök életre választottak vala, hívének.** (Vö. Rm 10:14-17; 1Pét 1:23)

Az ítélet, kárhozát oka tehát bármely ember esetében az, hogy noha hallotta az Ige világos tanítását, látta Isten csodáit, csakúgy mint a Fáraó vagy mint a pusztában vándorló kemény szívű nép, mégsem tért meg Őhöz, mégsem hitt Istenben, szíve keménységének köszönhetően (vö. Rm 2:4-5).

Ha valaki hitre jut és üdvözülni, az egyedül Isten kegyelmének köszönheti ezt! Ha valaki elkárhozik, azért egyedül a saját kemény csalárd, körülmételetlen szívét okolhatja majd.

Ezért tehát álljon itt zárszóként a Zsidókhöz írt level *figyelmeztetése* és a Krisztusban elnyert kegyelem *vigasztalása*:

Zsid 3:7-8 Annakokáért a mint a Szent Lélek mondja: Ma, ha az ő szavát halljátok, ⁸ **Meg ne keményítsétek a ti szíveiteket.**

Zsid 3:12-13 Vigyázzatok atyámfiai, hogy valaha **ne legyen bármelyikötöknek hitetlen gonosz szíve**, hogy az élő Istentől elszakadjon; hogy egyikötök se keményíttessék meg a bűnnek csalárdsága által:

Hanem forduljunk bátran Krisztushoz a mi kétségeink és hitetlenségünk közepette és Tőle kérjük el mindazt, amire szükségünk van ahhoz, hogy tejes szívvel tudjunk hinni Őbenne és valódi örömmel tudjunk engedelmeskedni Neki minden nehézség és minden hitetlenségünk ellenére:

Zsid 4:15-16 Mert nem oly főpapunk van, a ki nem tudna megindúlni gyarlóságainkon, hanem a ki megkísértetett mindenekben, hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt [a nélkül, hogy bűnt követett volna el]. ¹⁶ **Járuljunk azért bizodalommal a kegyelem királyi székéhez, hogy irgalmasságot nyerjünk és kegyelmet találjunk, alkamas időben való segítségül.**